

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczi-utca 811 sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Előfizetési fölhívás

a „Székely Hirlap”

polit. és társadalmi lapra s a „jogász-egylet” közlönyére.

Előfizetési ára:

Oktober—decemberi évről yedre 2 frt.

A jogász-egylet tagjainak . . . 1 „

Lapunk, eddigi iránya mellett mint a Székelyföld speciális érdekeinek buzgó szószólója, a jövő évnegyeddel tekintélyes szellemi erővel ismét gyarapodván, csupán a t. székelyföldi közönség további és még élénkebb anyagi és szellemi pártolásától függ: hogy jövő év kezdetével — az eddigi ár mellett, — hetenként legalább háromszor jelenjék meg. Mi eredménytelenül folytatjuk terhes munkánkat ebbeli legjobb reményünkben, s mindent elkövetünk, hogy a küszöbön álló szervezési munkában is hasznos szolgálatot tehessünk a Székelyföldnek.

Nem ajánlgatjuk sok szóval lapunkat, a Székelyföld higgadt fiai ismerik és becsülni tudják azon tiszta és minden mellékes érdekektől ment gondolat- és érzelemforrást, melyből meritjük minden szavunkat; és ez: a Székelyföld boldogítása!

Rápolty Károly,
szerkesztő.

Az előfizetési pénzeket kérjük mielőbb be-
küldeni, hogy a lap küldésében átnegyed kezd-
Megtérített kezelési költségek . . . 22 „ 85 „
Késedelmi kamatok 44 „ 23 „

Összesen: 149193 frt 91 kr

Kiadás:

Betét visszafizetés 52 félnek . . .	19185 frt 31 kr.
Kifizetett betéti kamatok	30 „ 68 „
Leszámitott váltók	100005 „ — „
Zálogkölcsonők	475 „ — „
Kifizetett részvény osztalék . . .	96 „ — „
Tiszti fizetések	216 „ 65 „
Igazgatási költségek	48 „ — „
Értékpapírok	792 „ — „
„ kamatai	13 „ 22 „
Más pénzügyintézeteknek	10000 „ — „
Pénztármaradvány	18332 „ 5 „

Összesen: 149193 frt 91 kr.

Maros-Vásárhelyt, 1871. szept. 10-én.

Z. Dr. Knöpfler V. Jenei Albert Rápolty Károly,
igazgató. aligazgató. könyvvezető.

— A m.-vásárhelyi országos kórházban 1871. augusztusban ápolott betegek kimutatása. Juliusról maradtott férfi 29, nő 18, összesen 47. Augusztusban fölvetett: férfi 35, nő 16, össz. 51. Összesen f. 64, nő 34, össz. 98. Meggyógyult közülük f. 43, nő 19, össz. 62. Nem gyógyult és jobbold f. 2, nő 2, össz. 4. Meghalt f. 2, nő 3, össz. 5. Apadtott összesen f. 47, nő 24, össz. 71. Maradtott tovább-orvoslás alatt f. 17, nő 10, össz. 27. Szem-
osztályban volt: 3 férfi, 2 nő. Tekintve az idő folytonos kedvező járását, a betegek forgalma csökkenő volt, és legtöbb eset fordult elő az általános betegségek, meg a csorvás-bajok közül, ámbar augusztusban váltó-lázás betegség úgy a városban, mint vidéken sok volt, a kórházban kevesen jelentkeztek, e szerint a kórházban uralgólag betegség nem létezett. M.-Vásárhelyt, 1871. szept. 2. A kórházi orvosok.

— Halottak jegyzéke M.-Vásárhelyt, 1871. aug. hóról. Mandula Lajos 19 éves vízbefulás. Lőrincz István 65 éves, vízbefulás. Moldován Mari 1 hetős, alkulesolódás. Ferenczi Elek 2 éves, ronesoló toroklob. Márton János 39 éves, lábfeje. Tóth Anna 19 éves, tüdővész. Csatt József 32 éves, tüdősorv. Sinkai Dániel 73 éves, szélhü-
dés. Hutyka József 5 hónapos, görvél. Fekete Borbára 71 éves, aszkór. Lukács Simon 27 éves, mellzuzadás. Borosnyai Jozsefa 3 év. agylob. Gagyó Károly 50 év. tüdő-
sorv. Bakos Eszter 9 hónapos bélhurut. Vakarcz Károly 16 év. önlövés. Rosnyai István 8 és fél év. hagymáz. Gaál Sándor 20 év. tüdőgömsü sorv. Nagy Gábor 11 na-
pos, alkulesolódás. Zajza Ferencz 27 év. sértés, hagymáz. Soofalvi Róza 40 év. agylob. Belle Eszter 24 év. hagymáz. Nagy József 7 napos, alkulesolódás. Doller Károly 16 év. léperepedés. Simon Lina 30 év. méhrák. Kis Klára

és reméljük: hogy minden erejét és befolyását fel fogja használni e városban a legközelebbi időben célba vett és már is kezdeményezett nagyobb mérvű haladási munkálatoknak befejezését elősegíteni; hogy mind fiainak realirányu neveltetése, mind polgárainak szellemi és anyagi jóléte, mind középítkezéseinek lehetőségére sikeresen valósi-
tathassék. Hiszük és reméljük: hogy örködni fog nem csak az egész város törvénytiszta közigazgatása felett, hanem minden egyes polgárának személyi és vagyoni biztonsága felett is. S ezen hitben és reményben üdvözlő-
jük méltóságodat Maros-Vásárhely város közönsége nevében. Éljen!

Erre főispánunk szép férfias szónoki hangon röviden és nyomatékosan imígy válaszolt:

„A hozzám szólott nagyontisztelt szónok urnak igen szép beszéde csak azon szép hitben erősített meg, a mely-
lyel ezen nemes város értelmes polgársága irányában viseltettem. Midőn személyem iránt tanusított szívélyes-
ségkért őszinte köszönetemet nyilvánítom, legszebb fel-
adatommak tekintem ezt kiérdemelni; kiérdemelni hiszem pedig úgy, ha határozottan azon utat követem,
melyet hazám, nemzetem és e nemes város érdeke előt-
tem kijelölnek, a miről önöket ünnepélyesen biztosítani ezennel szerencsém van.”

Ezután a főispán és küldöttség ismét kocsira kere-
kedvén, berobogtatott a főispán számára kijelölt piaczori
szállására, a Bucher-házba; mely előtt a tisztelgő pol-
gárság számos tagja s a tanuló ifjuság sorakozva várták.
Itten a város összes tisztikara, s a képviselő-testület fo-
gadta, élén Antal Ferencz főbíróval, utóbbi tolmácsolván
nevezett testületet tiszteletteljes üdvözlését a következő
szavakban:

„M.-Vásárhely sz. k. város tanácsa és törvénytisz-
tái sok ezertől várt amnestia, a melynek általános amnestia adatik.

1. cikk. Ezennel minden politikai bűn és vétségért
jul. 31. előtt elítélt, per vagy vizsgálat alatt levő egyén-
nek általános amnestia adatik.

2. cikk. Ennél fogva az ily eljárást rögtön meg
kell szüntetni.

3. cikk. Az említett okok folytán elfogott egyének
azonnal szabadon bocsátandók, a külföldremenekültek
pedig büntetlenül visszatérhetnek Spanyolországba

4. cikk. Azon polgárok és katonák, kik államtól
díjt vagy segélyt huztak, előbbi jogaikba visszahelyeztetésük
végett kötelesek az alkotmány által követelt esküt
letenni.

5. cikk. Idetartoznak a sajtóban lelkövetet bűnök
és vétségek, kivénén a magán személyi sajtó pereket.

6. cikk. A jesen decretum rögtön s pontos vég-
rehajtására szükséges intézkedésekről az illető miniszter-
umok közegyetértéssel gondoskodnak. Kelt a királyi pa-
lotában Madridban 1871. aug. 30. Amadeo.

Zorilla, miniszterelnök.

Távirati hírek:

— Bécs, sept. 4. Salzburg és Karinthia nagy bir-
tokosai szabadelvűket választottak. Morvaország nagy-
birtokosainak választásai még nincsenek tudva.

— Berlin, szept. 6. Bismarck elkíséri a császárt
Bajorországba, s aztán visszamegy Reichenhallba, esa-
ládja látogatására. — A hadi kártérítésre ujabban tel-
jesített részfizetés folytán a megszálló csapatok 2. és 22.
hadosztálya vissza megy Németországba.

— Strassburg, sept. 6. Elsass és Lotharingia
edigi főkörmányzója, gr. Bismarck-Bohlen bucsut mond
e tartományok lakóinak a „Strass. Ztg”-ban. Utóda, Möl-
ler főelnök, ma este érkezik ide.

— Konstantinápoly, sept. 6. Ali basa, nagy-
vezér meghalt.

— Berlin sept. 6 B „Prov. Corr.” írja, hogy
az Ausztria és Németország uralkodóinak ismételt talál-
kozásai és a vezér-álíamférfiak értekezései a jó egyet-
értéssel Ausztria és Németország közt meg fogják szilárdí-
tani.

— Brunn, seot. 7. A morvaországi nagyföldbir-
tok 2-ik választó-testületében a conservativ párt 80 szó-
val győzött 74 ellen.

VEGYES.

— Kerkápoli pénzügyér közelebből gazdál-
kodási szempontból Erdélyben egyedül a désaknai, maros-
ujvári és parajdi sóbányákat szándékozik aknáztatni. A

két órára a főispán ur százhusz személyre diszebedet
ad a Lénárt-teremben. A meghívókból tudjuk, hogy ott
városunk minden rendű polgárai képviselve lesznek.
Erről jövő számunkban.

Állapotunk.

IV.

M.-Vásárhely, sept. 15.

(y) Mi lehetne a következése annak, ha a
többségre jutott ellenzék elvetné azon alapokat,
melyeken jelen állapotunk nyugszik? Azt hisz-
szük, legegyszerűbb értelemmel is könnyen be-
lehet látni: Az alapok felforgatásával, felforga-
tása mindannak, a mi azokra le van rakva mos-
tanig, szóval, megzavarása jelen fejlődésünknek.
S vajon törekedhetik-e erre valaki józanon, szé-
delgés nélkül? Hogy belreformjaink tekintetében
nem erősen messzire haladtunk, azon senki sem
kétkedhetik, de épen úgy nem kételkedhetik sen-
ki, a ki csak elfogulatlan higgadsággal szemléli
állapotainkat. Politikai és társadalmi életünknek
nincsen egyetlenegy haladási követelménye, mely
mozgásba ne jött, fejlődésbe ne indult volna és
ne érezné a szabadság biztonságának jótékony-
gát. És van ennél még sokkal több, a mi azok
előtt, a kik elvont politikai és társadalmi eszmék-
ért inkább lelkesülnek, mint magáért az ország-

Wolf Jakob Kovács Lajos e. szerződvény érvényes-
sége i. Optian Verbánnak Grünwald Hermánné e. adós-
ság i. Székely Miklós Molnár Simonné ellen ugyanazért
Daraghi Mihály Nagy Solymos községe e. ügyvédi díj i.
Fogarasi István Filep Sándor e. sommás visszahelyezés i.
Lukács János Korztolb János e. adósság i. Demeter Fe-
rencz s részessai Pál József s részesei e. kártérítés iránt
Imre István Imre Márton e. végrendelet érvénytelenítése i.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter.

Drottlef Johann Singer Gusztáv e. 15 frt 48 kr. és
99 frt 78 kr. i. Rác János a kajántói ev. ref. egyház
megye e. 56 frt i. Goll és társaiól alakult amsterdami
bankár egyesület báró Rudnyanski Gyuláné szül. Mara
Katalin e. 2000 frt p. földteher mentesítési kötvény iránt
Rusz Irimia Susz Dochia e. egy fél örökség kibocsátása
i. Holbura Pável Holbura Stefan e. birtokbai vissza-
helyezés i. Gabrihein Jakob Nasilie Gabrihein Juon ellen
birtokbai visszahelyezés iránt Dauca Sofronia Porsileanu
Simion e. ugyanazért Kálai Sámuelné Bouyhai Lajos e.
50 frt i. Béres Péter Demeter Albert e. 79 frt 38 kr. i.
Roth Catharina esődügye.

Előadó k. t. bíró Szolga Miklós.

Lénárt Márton Doczi István, mint Solyon Sándor
árvai gyámja e. 192 frt 28 kr. 39 frt 11 kr. és 13 frt
20 kr. Végh Mihály Id. Dombi György e. sommás visz-
zahelyezés Fodor István Wiedler Friegey e. 35 frt i.
Tischler Györgyné Tischler György e. 35 frt 44 kr. i.
Török Pál, mint Seyfried József árvai gyámja Tibád
János e. 400 frt és járulékai i.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám.

Gránesa Margit Stoika Lajos e. kártérítés i. Simon
Albert Simon Ferencz és társa e. sommás visszahelyezés
i. Fekete Daniel Fekete és társai ellen sommás vissza-
helyezés irnt Szárhegy és Ditró községe Bajkó Mátyás s
társa e. 2800 frt i. Vilmon Boskovits Anna e. 15 frt 50
kr. i. Borár Mitrujné Török Sándor e. sommás vissza-
helyezés i.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál.

Csepesin József Obresca George e. fekvők kiadás i.
Vasilie large és társai Siofariu Ivane és társai e. egy
kaszálo kibocsátása Nuperfeld Moricz Löw Moricz e. 850
frt i. Dancs Juonné Popovits Simon e. sommás vissza-
helyezés i. Sándor István Istok Lajos e. 442 frt 85 kr.
i. Dávid Sára Pajor Sámuel ellen szerződés felbontása és
egy szántó visszabocsátása i.

Előadó k. t. pótbíró Illyés Károly.

Rozor Antal Lázár Józsefné és társai e. zálog váltás
i. Rotárides Károlina Sponer János e. 50 frt iránt Radu

tekintélyesebb statusokkal szemben, ki tudta vinni magának.

Hol az állam beléletének rendesen kifejtett állapota megszilárdulva van, a parlamenti többség és kormány változása néha még óhajtható s egyes kérdésekre nézve még szükséges is, romboló, a nemzeti élet fejlődését veszélyező hatása legalább nem lehet, ha szinte tévesztett volna is. Nem így van ez nálunk, hol az államélet újjafejlődése első korszakának nehézségeivel kell küzdenünk. S ám legyen, mi nem vonjuk kétségbe az ellenzék kormány képességét, de a felett sem lehetünk egy perczig is kétségben, hogy mindazon aspirációk és azok által szított törekvések, melyek a jelennel már halványulni kezdettek, bár mely kormány-változással elől kezdik azon kísérletek sorát, melyekkel küzdelem jó darab ideig lekötötte a jelen kormány tevékenységét is. Mi nem akarjuk kétségbe vonni az ellenzék hazafiságát, s meg vagyunk győződve, hogy az ország és nemzet egységével össze nem férő követeléseket épen úgy visszautasítani törekednek, mint a jeleni kormány, de kételkedünk abban, hogy miután az épen azokkal kaczerkodás játéka emelkednek fel, egyszersmind annyira képes volna is.

Mindaz, a mit elmondottunk, a nemzetet komoly megfontolásra utalja. Alig néhány hó választ el az új választás sorompóitól, addig még van idő mélyebb magunkba szállásra s mi nem mulaszthattuk el idejekorán figyelmeztetni erre, mert meg vagyunk győződve róla, hogy ha volt a nemzetnek szüksége valaha higgadt és komolyan megfontolására elhatározásának most van a legtöbb. Ezelőtt öt évvel azon állapotban voltunk, melyben sokat veszteni nem lehetett, ma ott állunk, hol igen sokat veszthetünk már. Nekünk nagyon vigyáznunk kell magunkra, hogy ne szaladjunk, mint gyermek, a csillag után, s csak midőn a hegynek tetején összeroskadunk, vegyük majd észre, hogy a csábító fény elérhetetlen messziségre távozott.

Mi nem törekszünk az ellenzék törekvéseinek lehangelésére, kit fényes illúziók megvalósítására a hatalom vágya kerget, bajos volna feltartoztatni, de intjük a többség embereit, hogy vetkezzék le közönyüket s örködjének éber figyelemmel a nemzet sorsa fölött, melynek vezetését nem hálátlan szerencsével vették kezökbe. Az ellenzék által netalán kivivandó győzelem most egyszer nem annak érdeme, hanem a többség férfiai lanyhaságának büne lesz.

M.-Vásárhely, 1871. szept. 15-én.

(r.) Nem tartózkodunk kimondani, hogy az erdélyi német (illetőleg szász) politikai lapok között a „Kronstädter Zeitungot“ tartjuk részünkről azon organumnak,

TÁRCZA.

A „Kelet“ f. évi augusztus 31. és szeptember 1. számaiban Várad Károly igazgató tanártól két figyelemre méltó és ránk, maros-vásárhelyiekre nézve, kik magunk is városunk kebelében egy polgári iskola felállítását szándékoljuk, különösen időszerűleg tájékoztató cikket hoz e czimre: „Kiknek való a polgári iskola, s minő képzést ad ez növendékeinek?“ Közöljük ezekből az alábbi szakavatott ismertető részeket.

„E sorok célja az, hogy feleletet adjon a kérdésre, vagyis, hogy az illetők tájékozására felmutassa: kiknek való tulajdonképen a polgári iskola, s minő képzést ad ez növendékeinek?“

A polgári iskola — oly tervezettel, mint a minő szerint Kolozsvár városa akarja berendezni a magáét — való

1-ör oly gyermekeknek, a kik aránylag rövid ideig tartó, de azért a gyakorlati életre mégis elégséges, mert bizonyos pontig már magában is befejezett és összhangos egészet tevő, értelmi és szellemi képződés után egyenesen az iskolából akarnak a szorosabb értelemben vett polgári élet pályára kilépni; és

2-ör való olyanoknak, a kik magukat az előbbiekhez képest jóval több előkészületet igénylő szakpályákra szánták, mintsem hogy ezekre már magából az iskolából egyenesen átléphetnének; épen ezért ezeknek, ha iskolánkat teljesen végzik és folytatolagos képzésükért még ma-

mely a szász nemzet hagyományos eszélyességi politikáját Magyarország mai alkotmányában is a többi között még legerőteljesebben a tapasztalati iskolához leghívebben követni képes. Mi igen jól és közelről ismerjük azon erkölcsi és értelmi elemeket és főtényezőket, melyek vezetett lapnak a jelzett célra a kellő alapot oly mérvben képesek megadni, miszerint a szász nemzet soraiban sem a magyarizmus koketteriája az egyik, sem pedig a merev privilegiums a másik oldalon túlsúlyt ne nyerhessen s ezáltal a valódi eszélyességi politikának ártalmára ne válhasson. A tapintat gyakorlatára megkívántatott erővel a többi szász földi német lap nem rendelkezik oly mérvben mint a „Kr. Ztg.“

Épen ezért mi mindig kiváló figyelemmel kísértük e lap nyilatkozványait mint olyanokat, melyek a szász nemzet belső politikai életműködésének legérvénesebb s legbiztosabb külső jelzői.

A „Kr. Ztg.“-nak utóbbi időben meglehetősen izgatott hangjából közelebről egy elűtő lágy és meleg akkord vált ki szeptember 2-iki 139 számának vezércikkében, melyet ha a szász nemzet ezidőszerű politikai érületének vehetünk, — úgy annak válóban nemcsakely része volna azon nagyon is ohajos munkában, hogy az erdélyi népek kedélye a jelen átalakulási nehéz küzdelmek közepett megnyugtatra legyen.

Eltekintve a lényegtelen polemikus indoktól, mely ezen eszményilvánulást előidézte, — ismertetni kívánjuk a cikket a következőkben:

„Mi szászok, székelyek, románok magyarok stb. — képletben szólva — egy tarkán vegyült nép-erdőt képezünk, mely erdőben minden nemzet egy-egy fajtát az „előfának“ képezi. Ha itt a fenyő: egy a lehetőségig szép fenyő; a tölgy: kemény, törzsekös tölgy, és a bükk: szép, sugár, lombdús bükk akar lenni: úgy mindhármuknak nagy igazuk van! Mert mindnyájan a természetes fejlődés útján törekszenek oda, hogy az eszmét, melyet bennük az anyatermészet megvalósítani akart, a lehetőségig szépen és tisztán állítsák elő. Midőn azonban minden fa törekszik önnön sajátlagos lényét a lehető legmagasb tökélyre fejleszteni, egyidejűleg az egész erdőnek melyhez tartozik szépségét emeli s az egésznek saját módja szerint használ.“

„... Hagyjuk azért, hogy az erd. szász németnek (germán) érezze magát, miként a román románnak s a magyar magyarnak. Habár a szász — e vegyes erdőbe gyökerezve — benső szeretettel gondol is a „nagy német“ anya-erdőre, melyből századok előtt e helyekre átültették, — ezt ne vegyék zokon nékie! Hisz ő (a szász) nem tehet másként, mint ékiteni ezen erdőt itt, melyben fennaradásának feltételeit: világosságot, levegőt és földet talál, melyben meggyökerezett teljesen amaz értelemben: „itt élned s halnod kell!“ Ő nem tehet másként itt a Magyar birodalomban: mint hogy magyar állampolgárrá váljék; de kinek — jól megjegyezendő — meg kell hagyni német egyediségét, önfaját, hogy valóban derék magyar állampolgár, és saját nemében hasznos ekkessége lehessen a hazának aként, mint a mások az ő k saját módjuk szerint.“

A nagy Németország győzelmei iránti rokonszenvező hangulatra vonatkozólag cikkiró egy szép költői hasonlat után így folytatja: „Ha ily időben szellemünk föl nem magasulna: valóban uraim! egy eihalt ága lennénk a germán tölgynek, pártutók lennénk saját lényünk ellen; s épezték képtelenek is volnánk élő tényezőként föllépni s közreműködni a magyar haza felvirulására! Mert csupán a saját fájában fennálló: él; és csak az elő bir életet idézni és munkálkodtatni.

„Önmagát ékesítvén a rózsá: a kertet is ékesíti.“ Árt-e a kertnek, ha a rózsá rózsának érzi magát? Valóban nem! Hisz csak így érezve akar tökéletesen rózsává fejlődni, s csak így a kertet díszíteni.“

„Hagyjátok meg azért a szásznak az ő „német-ségét:“ s a hazának öröme lesz benne!“

Eddig a „Kr. Ztg.“ cikke.

Ez valóban mind igen szép, nemes és gyönyörű. S ha a szász testvérmemet igazán így gondolkozik s így érez: úgy bizonyára egyetlen magyar embernek sem lesz kifogása ez ellen: még úgy sem, ha a kert királyá-

gasabb szakintézetekben is kell tanulmányait folytatniok; s illetőleg ott kell ezeket betéteztetni, hogy elválasztott szakmájukhoz illő készséggel foghassanak. Az ilyeneknek tehát intézetünk csak e magasabb szakiskolára nyújt előkészítést.

Példákkal világosítva az elmondottakat:

Az 1-ső sorozatba esnek az oly gyermekek, kik mesteremberek, iparosok, vagy kereskedők akarnak lenni. Az ilyenek már iskolánk 3 alsóbb osztályán keresztül is szerezhetnek maguknak anyai ismeretet, a mennyivel gyakorlati életpályájukra tanoncoknak becsülettel kiléphetnek.

A 2-ik sorozatba sorozhatjuk azokat, a kik gazdasátra, gépészetre, műiparosságra, építészetre v. mérnökségre készülnek; s ezért iskolánk végeztével v. felsőbb gazdasági tanintézetbe, vagy pedig technikára (műegyetembe polytechnicumba) akarnak menni. Utóbbiak ugyan iskolánk végezte után közvetlenül a polytechnicumba nem léphetnek, hanem igen is felvétetnek ennek egy éves előtanfolyamára, melyet rendesen a gymnasium végzett növendékei is igénybe szoktak venni, hogy tulajdonképeni polytechnicumi tanulmányokat könnyebbé tegyessék, s illetőleg biztosabb alapra fektethessék.

Megjegyzem még, hogy a helyesen berendezett polgári iskola végzett növendékei mehetnek, a felsoroltakon kívül, felsőbb kereskedelmi tanintézetekbe, tanítóképezdebe, gyógyszerészetre, távirai tanfolyamok hallgatására, tengerészeti tanodákra; vagy pedig aránylag kevés ideig tartó gyakornokoskodás és magán szakképzés után — nyerhetnek tisztességes állomást a vasutaknál, postánál s a biztosító- és pénzintézeteknél.

Szóval: a ki iskolánkat jó sikerrel végzi, az előt elég sok és szép pálya nyílik meg, ha épen pap, doktor,

nak, ha „rózsának érzi magát“ mert a „kert“ méltó a világ legpompásabb rózsájára! De ama rózsá, midőn ily áthatóan illatoz: töviseit egy kissé jobban rejthetné dús lombzatával, mert így még az ábrándos leányzó is csak félve nyújtja ki feléje kezét...

Maros-Vásárhely képviselő-testületének f. 6. szeptember 11-ki tartott közgyűlése.

A mult ülés jegyzőkönyve még elkészítve nem lévén, annak hitelesítése a jövő gyűlésre hagyatik.

Antal F. h. főbíró felolvassa a m.-vásárhelyi főispán ő méltóságának szept. 5-iki levelét, melyben értesíti, hogy itteni működését e hó 16-kán fogja megkezdeni, s ekkorra a városi képviselő-testületnek egybegyűjtését kéri. Egyszersmind főispánnak a 14-kén leendő bevonulása alkalmára egy üdvözlő küldöttség kimenesztését indítványozza, mi határozatát is vált, azon eltérő nézettel szemben, hogy ne bizonyos kijelölt küldöttség, hanem a képviselő testület tagjai közül önként vállalkozók fogadják a bevonuló főispánt.

Ezután egy igen fontos tárgy kerül tanácskozás alá t. i. a helyi város környezetéből lefoglalt földterületnek (explanade) visszaadása iránt szept. 12-kén d. e. 9 órakor legmagasabb intézkedés folytán a hely színén tárgyalás tartatik, melyen a magyar kormány is a maros-széki főtiszt által résztvesz, továbbá a hadparancsnokság és a katonai kincstár megbízottai is már megérkezvén, a városi képviselő-testületnek is egy kiküldendő bizottmány által meg kell jelennie. A Tanács már tett lépéseket, hogy az ügyre vonatkozó irományok a levéltárból kikerestetvén, a bizottmány kezébe adassanak. Az eredeti okmányok reversalis mellett, kiadatván, a legkitartóbb küzdelem dacára is soha többé vissza nem kerültek, most azonban kéz alatt értesítés történt, hogy ezen hiányzó originalis okmányok legalább részben a katonai parancsnokság által kiküldött főhadnagynak kezénél vannak. Dobolyi S. Ezen helyzet ismeretének jogi oldalára tekintettel egy 3 tagu bizottmány kineveztetését javálja. Dr. Knöpfler szerint, a képviselő-testület első kötelessége lenne mindent elkövetni, hogy a város jogai mellett szóló eredeti okmányok visszakérüljenek. Tudva levőleg azok időközben a magyar miniszteriumnál voltak, most pedig a katonai hatóság, tehát ez ügybeni ellenségünk kezei közé kerültek; utasítsuk ennél fogva a küldöttséget, hogy az okmányok visszakérülte előtt lényeges tárgyalásokba ne bocsátkozzék, a Tanács pedig kérje meg a belügyért, hogy azon okmányokat vagy pedig a más hatóságok kezére juttatott irományaink lajstromát rögtön küldje le. Dobolyi szerint, a másolatok meglevén a tárgyalást az adandó alapon meg lehet kezdeni, s a szükséghez képest, azt megszakasztva tanácskozás folytatása iránti jog fentartathatik. Kovács Aron fegyver nélkül a csatába nem merne belemenni; az ügygel ismeretes Petri Adámot a bizottmányba beneveztetni indítványozza. Antal F. a ref. egyháznál levő ügy irományokat is átkérteni javasolja. Kovács S. megjegyzi, hogy itt nem a várnak hanem csak az explanade-nak átadásáról van szó, mit Fehérvárt és Aradon is megtettek. A bizottmány megkezdheti a tárgyalást, s ha látja a dolgot, rögtön összehívathatja a közgyűlést. A kormány képviselője pedig Mikó főtiszt távollétében Sándor László alkirálybíró lesz, ki a városi bizottság tagjainak még ma leendő közlését kéri. Közkívánatra kineveztettek: Dobolyi, Petri, Ajtai M., Hincz L., Kovács S. és Farkas Elek mint a ref. egyház hörségnek, levéltárnoka.

Tudomásul vétetik a belügyéri leirat, melyben értesítettik a városi közönség, hogy a szervező közgyűlés a kinevezett v. főispán elnökle és 30 nap alatt megtartandó.

Filep tanfelügyelő közli a m. kir. oktatásügyi miniszteriumnak leiratát, melyben az itteni polgári iskola 2 osztályának életbeléptetését jóváhagyja, s a tanári pályázat kihirdetését sürgeti; a tanfelügyelő továbbá tudatja, hogy az általa megkeresett iskolaszék a pályázatot már kihirdette, s kimondta, hogy a polg. iskola nov. 1-jén megnyílik. (Helyes.) A szükséges előköltségekre nézve a Tanács bizatott meg. (Vége követk.)

ügyvéd v. közigazgatási és törvényszéki hivatalnok nem is lesz belőle. Egyébiránt ettől sincs elzárva, sőt törvény által van biztosítva arról, hogy ha a latin nyelvet, mint magántanuló tanulja, iskolánkban a gymnasium egy megfelelő osztályába bármikor átléphet, hol aztán érettségi vizsgát is tehet.

Az első kérdésre ezekben, úgy hiszük eléggé megfeleltünk, de hátra van már most arra adni feleletet; minő képzést nyújt e czélokhoz képest növendékeinek intézetünk.

Erre, azt hiszem, legvilágosabban megfelelek azzal ha legalább főbb vonásaiban meg ismertetem az érdeklődő közönséget iskolánk szervezetével és tantervével.

Lesz iskolánknak a tervezet szerint egészben véve 6 rendes, s ezenkívül a mutatózó résztvétől függőleg — valószínűleg még egy rendkívüli osztálya is, az ugynevezett kereskedelmi szakosztály. Ez utóbbi, ha életbe lép, intézetünk 3 alsóbb és 3 felsőbb osztálya közé — úgy szólva — egészen elkülönítetten fog beállítani, úgy hogy ebbe 3-ik osztályt végzett növendékek közül csak azok lépnének, kik kereskedelmi pályára készülnek, míg a többiek ettől egészen önállólag folytathatják a többi rendes osztályon keresztül tanulmányaikat.

A 6 rendes osztály tanterve, az egészre egybeállítva, a következő:

A.) Kötelezett tantárgyak:

1. Hit- és erkölcsstan, tanítva minden felekezetűnek saját papja által, oly terjedelműben és beosztással, a mint ezt az illető egyházi hatóság megszabja.

(Vége köv.)

Az ítélet a commune tagjai felett.

A „Gazetta des Tribunaux“ közli a hadi törvényszék szósznerinti ítéletét:

„A tvszék csak esti 6 $\frac{1}{2}$ órakor ült össze a kihallgatási teremben, s így több mint 12 óra hosszig tartózkodott az ítélethozási teremben vonulva. Egyébiránt könnyen megérthető, hogy ennek egy fél napot kellett szentelni: miután a törvényszéknek 504 vádpontja kellett felelni.

A kormány elleni merénylet, polgárháború előidézése, engedély nélküli csapattohorzás, czimek és functiók bitorlása, gyilkosságok és ezekbeni büntetés, nyilvános épületek és lakóházak felgyújtása és ebben részvétel, magántulajdon és emlékoszlopok lerontása és ezekben való bántársaság, önkényes elfogások és lezárások: — mindezek a 9 első vádlottra kisebb nagyobb mértékben alkalmazhatók voltak.

A nagy számú közönség, mely reggeli 10 órától össze volt gyűlve, ezen egész idő alatt a legellentétebb érzelmek által volt felizgatva. — Szenvedélyvel fejtegették a vádlottak különböző mérvbeni bűnösségét.

Végül este 6 $\frac{1}{2}$ órakor megjelenik a hadi törvényszék, kísérve a legmélyebb hallgatás által. A roppant terem telve kíváncsiakkal és félig sötétben, igen gyászos látványt nyújt.

Az elnök felolvastatja az 504 kérdést és azokra a hadi törvényszék ítéletileg kimondott feleletét, — de a vádlottak távollétében.

Ezen feleletek eredménye a vádlottakra vonatkozólag következő:

Ferré, a kormány elleni merénylet, polgárháború felizgatása, hadcsapatok szedése sem hatósági, sem törvényes engedély nélkül, középületek és lakóházak felgyújtásában bűnrészesség, magántulajdon és közemlékkövek lerombolásában való bűnrészesség, czimek és functiók bitorlása, a kezesek legyilkolásában bűnrészesség, személyek önkényes elfogatása és letartóztatása büntényeivel lévén vádolva, mindenkiben egyhangulag bűnösnek ítéltetett.

Assi, mindezen büntények és vétségekről, azonkívül még a törvény által tiltott fegyverek gyártásával lévén vádolva, mindezekben egyhangulag bűnösnek ítéltetett, kivéve a gyilkosság és gyújtogatásban való bűnrészességet.

Urbain, ugyanazon büntények és vétségekről lévén vádolva, mint Ferré szintén egyhangulag mindezekben bűnösnek ítéltetett, de enyhítő körülményekkel.

Billioray, ugyanezekkel vádoltatva, hasonlólag bűnösnek ítéltetett, kivéve a gyilkosságot és gyújtogatást.

Jourde ugyanazokkal vádoltatva, mint az előbbieket, azonkívül még pénz és bírói pecsét elsikkasztásáról is, csak polgárháború felizgatásában, csapatok toborzása és functiók bitorlásában ítéltetett bűnösnek. Mellette enyhítő körülmények szólnak.

Trinquet oly büntényekkel vádoltatván, mint Urbain, hasonló módon bűnösnek ítéltetett, de szintén enyhítő körülményekkel.

Champy oly büntényekkel vádoltatván, minőkkel Ferré, Assi, Urbain és Billioray, ugyanazokban, bűnösnek ítéltetett, kivéve a gyújtogatást, gyilkosságot és önkényes elfogadásokat és letartóztatásokat.

Régére-re nézve ugyanezen vád és ítélet áll.

Lullier bűnösnek ítéltetett mindazon büntényekben, melyekkel vádoltatott, u. m. a kormány elleni merénylet, polgárháború izgatás, csapatok szedése, katonák elcsábítása, hogy zászlójukhoz hűtlenné legyenek és fegyverzett csapat vezénylese.

Rastoul oly büntényekben találtatván bűnösnek, mint Régére, oly ítéletet kapott, mint ez, — kivéve, hogy nem bűnösnek találtatott a közemlékek és magántulajdon lerombolásában. Mellette enyhítő körülmények szólnak.

Paschal Grousset, a már említett, és különösen papírok elorzásának büntényével vádoltatván, — csak a merénylet, izgatás, csapatok szedése és functiók bitorlásában ítéltetett bűnösnek.

Verdure, oly büntények és vétségekkel vádoltatván, mint Rastoul, ezéhez hasonló ítéletet kapott.

Ferrat, hasonlókkal vádoltatván, a merénylet, izgatás és csapatok szedésében ítéltetett bűnösnek.

Descamps hasonlókkal vádoltatván, semmiben sem találtatott bűnösnek.

Clement, ugyanezekkel vádoltatott, de csak a hivatal bitorlásában találtatott bűnösnek, enyhítő körülményekkel.

Courbet, merénylet, izgatás, csapatok szedése, hivatalbitorlás és emlékek lerombolásával vádoltatván, csak ez utóbbiban találtatott bűnösnek.

Parent, merény, izgatás, csapatok szedése és hivatal bitorlása büntényeivel lévén vádolva, egyikben sem találtatott bűnösnek.

Ezen ítélet következtében Ferré egyhangulag halálra ítéltetett, Assi deportációra valamely erődítvénybe, Urbain élethossziglani kényszermunkára, Billioray, mint Assi, Jourde egyszerü deportációra, Trinquet, mint Urbain, Champy, mint Assi; Lullier halálra; Régére, Grousset, Verdure és Ferrat, mint Assi; Clement 3 havi fogság, Courbet 6 havi börtön és 600 frank pénzbírságra, Descamps és Parent felmentettek.

Elnök felolvastatja a törvény különböző tételeit, melyek alapján az ítéletek hozattak. Végül az ülést bezártak nyilvánítja és eltávolítja a közönséget a teremből.

Esti $\frac{3}{9}$ óra van. — Az ítélet felolvasása tovább tartott két óránál. A hallgaték élénken meg voltak indulva, s némi demonstrációt tanusítottak, midőn a commune és a központi bizottság egykori tagjainak haláláról értesültek.

A tömeg lassanként eloszlott, mire a vádlottak bevezettettek a kihallgatási terembe, hol nekik is felolvastatott az ítélet.

Helyi dolgok.

— Az erdélyrészi gazdasági egyesületnek október havában városunkban tartandó vándorgyűlésén a magyarországi gazdasági-egyesület is, elnöke Korizmic László által, képviselve lesz; szintugy a földmívelési és iparminisztérium is egyik előkelő hivatalnokát fogja leküldeni részletes jelentéstétel végett, sőt a főváros szakértő tudósai közül is többen szándékoznak ezen gyűlést meglátogatni. Minden jel oda mutat, hogy igen érdekes és élénk gyűlésnek nézünk elébe.

— Bartalus István, a székely népdallamok gyűjtője, mult csütörtökön utazott át városunkon Sz.-Kereszturra, honnan rövid tartózkodás után ismét körünkbe tér vissza.

— Nevezetes vívmányt eszközölt ki városunk e héten oly hosszas elkeseredett küzdelmek után, t. i. legmagasabb intézkedés folytán, a helybeli váraes környezetében a katonai hatóság által lefoglalva tartott földterület (explanade) f. hó 12-kén városunknak visszaadott, sőt a vár iránti tulajdonjoga is elvileg elismertetett. E tárgyról részletesebben a jövő számunkban a kommunitás rovata alatt fogunk megemlékezni.

— Tegnapelőtt egy távsürgönyt kaptunk kezeinkhez, melyet a szarvasi távirai hivatal küldött az ittenihez, s mely „Amt an Amt“ feliratu sürgönyben az a nevezetes, hogy abból kitetszőleg a nevezett magyar kir. távirai hivatalok egymásközi érintkezési nyelvül a németet használják.

— A helyi helyvéthitű főtanodában a nyári szünidő vége felé titkos látogatók fordultak meg magokat. A muzeumba, vegyterembe és az olvasó-szobába, de a zárokon észlelhető minden erőszak nélkül, behatoltak, sőt ez utóbbiban egy hajdan pénztartó szekrénynek faboritékát is feltörték, de miután semmi inyökre való tárgyat nem leltek, az ajtókat záratlanul hagyták, észrevétlenül távoztak. Ezek lehetnek aztán az igazi tolvajok, ugyan jól eltalálták, hogy hol keressék a sok kincset és pénzt. A gyann egyébiránt egy ottan dolgozott kőmiveslegényt terhel, ki mint mondják, a kutatás elől el is illant.

— Ugy halljuk a télire szerződött új szintársulatlak előhírnökei már megérkeztek.

— Egy a különösségekben gyönyörködő gyakorlati szakember azt a mulatságot szerezte magának, hogy a mult héten lefolyt országos vásárunkban megfordult gyanus egyéneket összeszámítsa. És talált 45 idegen kártyaspilert és vásári tolvajt, köztük néhány nőt is; állítása szerint az utóbbiak közül egy párnál bódító szerekkel töltött üvegeseket lelt volna. Ilyen passionatus ügyismerőkkel kellene rendőrségünknek szövetkeznie, ha már önmagában nem érez kedvet a fáradságos, de szükséges kutatásokba belelelegedni.

— Különös artikulus a „női szépség;“ mennyi tündöklést és fáradságot okoz az a nőknek s mennyi bajt a fiaknak! De ki is ne szeretne, például csak a „vásárhelyi elismert szépségek“ sorába számíttatni? S ki lehet illetékes az érdemfokozat megállapításában; a férfiak érdekeltsege, vagy a nők hiusága-e? S valjon van-e a női hiuságnak oly nagy foka, hogy valamelyikök minden áron megkivánja, miszerint a hajlongásra hivatott férfisereg őt „ünnepezt szépségnek“, vagy éppen „legszebb nőnek“ tartsa? Pedig erre is van példa; legközelebből is egy belső székelyföldi kisasszony a legnagyobb apprehensioval fogadta bizonyos férfi társaságtól, hogy ez nem őt vallotta a „legszebb vásárhelyi kisasszonynak“. És most van drága dolga azon bizonyos uracsoknak, mert magokra vonták a szép nyelvek hadjáratát.

— A suszter inas tanácsa. A majstramnak meggyűlt a baja egyik kuncsaftjával, mert emennek fejelés végett hozzaküldött csizmája rendes szokás szerint hónapok mulva sem készülvén el, a kuncsaft most már hivatalosan és keményen követelte a csizmáját. A majstram seholt sem levén meg a hónapok óta nála hanyódó lábtüket utóvégre is nem volt más mit tennie, mint hogy a csizma árának megfizetését ajánlotta kártalanításul; ígért érte 1—2 söt 3 forintot is, de a mérges czizmatulajdonos 10 fton alól hallani sem akart. A majstram is ki jött erre a sodrából s boszuságtól reszkető szakállal hazatüget a műhelybe, s lábszij-inquisitio alá veti a szurtos kópét, hogy miért nem tartotta nagyobb evidenciában a megfizetendő csizmákat? A lezke hatásos volt: a lábszij megélénkíté a suszter-inas elméjét s emlékezni kezdett rá, hogy ezelőtt néhány héttel a kérdéses csizmát nem ugyan megfejelve, hanem megfoltozva hazavitte, s átadta a nagysás urnak. A majstram is nagy hevenyében fülen csipve tigrisét, tanubizonyosággá beállított vele a nagysás ur hivatalszobájába; de ez kérlelhetlen volt, nem hitt a hazug susztereknek, s ezeknek kudarczczal kellett elkotródniok, ha csak nem akarták orrukat vagy füloket leharaptatni. A hivatal kapujában azonban az inas megállítja gazdáját.

— Hallja csak, májszterleiben, gondoltam valamit.

A megnyult orru mester e kedves esendzavarásra füleit kezdé hegyezni, mert magáról tudta, hogy a suszter inas-korában a legokosabb, s ezuttal is inasától valami bölcs tanács kitűnését remélte.

— Na, hát mit gondoltál?

— Hát én elmennék annak az uraságnak a lakására s azt mondanám, hogy a nagysás ur küldött, hogy a méltóságos asszony adja ide a multkor hazahozott csizmákat, hogy a gazdám megfejelje.

— Hát ha nem adja oda? kétkedék a mester.

— Bizza azt csak rám, majstram, majd elbánok én az asszonyokkal, tuljárom az eszükön.

— Pompás, felséges gondolat! mint a szélvész, oly gyorsan jár.

Félóra mulva a májster, kezében a corpus delictivel, s maga mellett a diadalomittason ágaskodó szurkos-képi inasával újból is beállit az engesztelhetlen kuntschafthoz.

— Nagyságos uram! ha nem kellett a 3 frt kárpótlás, hát itt van a csizma.

— Miiit? csizma? ez a csizma? ezt én nem ismerem.

— Ez kérem aláson épen a teéns-nagyságos ur ama bizonyos csizmája.

— Micsoda? az én csizmám? ez a foltos? kicserélték az én csizmámat, hunczfutok, ez nem az én csizmám. Eltakarodjál lezik, rögtön, mert különben mindjárt kifacsarom a nyakad neked is, s ennek a gazkölyöknek is.

— Megkövetem alásan a theéns urat — vág közbe megsértett büszkeséggel a suszterinas — de bizony ez épen a theéns ur csizmája, ha nem hiszi, kérdezze csak meg otthon a feleségétől, a nagyságos asszonytól, ki épen most adta nekem azokat ide s azt izeni, hogy ezek épen azok a csizmák, a melyeket ezelőtt négy héttel én vittem haza megfoltozva a theéns uraság számára.

K Ü L F Ö L D.

A francia törvények kihirdetésénél a követendő formára nézve következő rendelet jelent meg a hivatalos lapban: „A jövőben kiadandó rendeletek ily felirattal fognak közzétettni: „A francia köztársaság“ — „A francia nemzet nevében.“ Végül pedig ezen aláírással záratnak be: „A francia köztársaság elnöke.“

A párisi forradalom okainak kipuhatolására kiküldött bizottság befejezte munkáját s jelentését még a szünidők előtt közlésezi. Gambetta pénteken, Mac-Mahon és Faidherbe pedig szombaton hallgattatott ki a sept. 4-iki kormány eljárását vizsgáló bizottság által. A Páris-sal határos négy megye kiürítése e hó 8. vette kezdetét s néhány nap alatt végkép megszabadul a megszálló német hadaktól.

A frankfurti béke alkudozások a Temps szerint nem tétettek át Versaillesbe s továbbra is Frankfurtban folytattnak s Armin gr. csak néhány elvi kérdés elintézése végett rándult Versaillesba, minek megtörténtével küldetése véget ér s a rendes diplomatiail összeköttetés ismét felállitattik Német — és Franciaország között.

A német püspökök Fuldában csekély számmal gyűltek össze s 6-án kezdték meg a tanácskozást 14—15 tag jelenlétében, minek oka állítólag abban rejlik, hogy a müncheni események miatt későbbre halasztatott a conferentia, mi később ismét megmásítottatott; erről azonban az illetők kellő időben nem értesítettek. Egy másik, osztrák-német püspöki összejevetelről is volt korábban szó, mely Insbruckban, avagy Salzburgban ment volna végre; azonban a német lapok e hirt most megczafolják.

Az orosz kormány sokat foglalkozik a salzburgi találkozással s egyik félhivatalos lapja közli az 1867-iki salzburgi találkozással vonatkozó összes társügönyöket s hangsúlyozza, hogy azok nagy hasonlatossággal bírnak a mostaniakkal; a mivel azt akarja kifejezni, hogy az ideai találkozás sem jelent többet Orországra nézve, mint az 1867-iki (?) Az osztrák választások vég eredménye a következő: Alsó- és Felső-Ausztria, Salzburg, Tyrol, Styria, Kärthen, Szilézia, Morva; 187 klerikalis, vagy szláv, 242 alkotmány párti 12 olasz liberalis.

Bécsben f. hó 11-én ő fölsége elnökleite alatt nagy minisztertanács tartatott, melyben, miután most már a választási eredmény tudva van, a kormány actio-tervezete újból megvitatott és megállapítottatott.

Távirati hírek:

— London, sep. 11. A királyné pár nap óta jobban van, noha a mult héten oly válságos volt helyzete, hogy a walesi hg. sürgetően haza hivatott a continensre tett kirándulásából.

— Pest, sept. 13. A francia-olasz viszonyok feszültebbékké lettek; ugyanis az olasz követ nem akarta Thierst köztársasági elnökké kinevezetése alkalmából üdvözölni, mert a francia követ sem kíván szerercesét az olasz király Rómába költözéséhez.

— Pest, sept. 13. Tegnap nemzeti-színházunknál tűz ütött ki, diszitményei egy melléképületben elégtok. A tűz a festőteremből támadt. A szinpad megmentetett.

— A Seine és Seine-Oise departamentok kiürítése halad előre: az Oise departamentiek megszállva marad.

V E G Y E S.

— A cholera Bécs környékén, Atzgersdorfban egy áldozatot követelt. A betegség lefolyása tizenkét óráig tartott. A bécsi tanács elhatározta, hogy a csatornák szagtalanítását rögtön foganatosittatja.

— Az európai fejedelemlők közül, egy angol lap szerint, a magyar királyné a legjobban fest. a walesi herczegnő legjobban zongoráz, a hollandiai királyné legjobb író s költőnő, a német császárné legmulatságosabb (és féltékenyebb) s a Dán királyné a házi gazdasszonyságban leggyakoroltabb asszony.

— A lajtántuli választások a reichsratban f. hó 11-ikén néhány pótválasztás kivételével befejeztettek, s a „Neue Fr. Presse“ szerint, következő eredményt mutatnak: 136 ministerialis 66 alkotmányhűvel szemben.

— A hg. Battáhiány féle majorátusi uradalmakat, melyek 40,000 hold terjedelműek, egy társulatlak adták haszonbérbe 25 évre, 145,000 évi haszonbérért.

— Pecsétgyűjtemény. Montedegoi Albert Ferencnek, az egri csilagda ismert igazgatójának 8200 dbból álló pecsétgyűjteménye van, mely halála után a pesti muzeumba maradt. Van köztük I. Henrik német császártól, és Crovin Mátyástól is.

— A pesti nemzeti színház igazgatója által hirtett népszimű pályázatra 12 dr. érkezett be. A ki-

tűzött 100 dr. arany jutalmat a „Strike“ című színmű nyerte el, írták Szigligeti Ede és Balázs Sándor.

— A „Büdös“ kénbarlangja gyógy erejéről azt írja a meningei udv. színház megvakult tagja Veilenbeck ur, hogy a barlanggömbben tetemesen megjavult, s a barlangban való tartózkodása alatt látóképessége mindig annyira fokozódott, hogy a környezetét tisztán kiírhette. A gyógyítás befejezését csak az gátolta meg, hogy a Büdösön sem szállás, sem ellátás nem kapható! A vállalkozási szellem talán csak felébredt valakiben, mielőtt e kincs idegen kézbe kerülne.

— A székes-fehérvári megyés püspök, Jekelfalusi, a folyó hó 11-én déli egy órakor tartott minisztertanács ele idéztetett. A miniszter elnök ur a püspökhez intézvén a szót, előadta, hogy Ő császári és Apostoli királyi Felsége őt legmagasb kéziratával legkegyelmesebben megbízni méltóztatott, hogy a püspök urnak, azon tette miatt, hogy a conciliumi határozatokat és pápai rendeleteket — az 1870. évi augusztus hó 9-én kelt legfelsőbb királyi elhatározás és a Magyarország apostoli királyát megillető királyi tetszvényjog (jus placeti regii) ellenére ő Felségének engedélye nélkül, és a magyar királyi miniszteriumnak tiltó rendelete dacára, egyházmegyéjében ünnepelesen kihirdettette: a királyi visszatetszést, rosztalást és megfeddést ki nyilatkoztatassa. E legfelsőbb parancsot teljesítvén, a miniszterelnök ur egyszersmind kifejezést adott azon várakozásnak, hogy a püspök ur jövőre a törvényeknek és ő Felsége legmagasabb rendeleteinek köteles tisztelettel engedelmeskedni és azok megsértése által ő Felsége visszatetszésére többé alkalmat adni nem fog.

— A maros-ludasi kisegítő pénztárnak 1871. augusztus havi üzletforgalma.

Bevétel:

Mult havi pénztár maradvány	961 frt 34 kr.
Résztvény befizetés	70 „ — „
Havi takarékbetétek	81 „ 23 „
Tőkebetétek	651 „ — „
Kamat jövedelem	30 „ 31 „
Kezelési illetékek	14 „ — „
Összesen:	1807 frt 88 kr.

Kiadás:

Kamatra	1430 frt — kr.
Kezelési költségek	279 „ — „
Pénztár maradvány	98 „ 88 „
Összesen:	1807 frt 88 kr.

Maros-Ludas, 1871. auguszt. 31-én.

Hantz Pál, Kazaesai Antal, Nyerges József, aligazgató, könyvvezető, pénztárnok.

— Következő tragikus esetet írják a „Reform“-nak Marosszékből: Egy odaváló jószágbérlőnek, Schwarznak majorsága ismeretlen okból naponként kevesbedett, a gyanu a leány cselédjét érte. Ez a mult heten észrevette egy alkalomkor, a mint a szárnyasok hirtelen nyugtalankodnak, és mint törekednek egy közellevő fészker alá jutni, ő is az udvarra kiérve, fön a magasban egy hatalmas keselyűt pillantott meg, mely az udvarba leereszkedett. Bejelentette azt a leány gazdájának, ki azonnal kisetett vadászpuskájával fölfegyverkezve, és a keselyűre lőtt. Közvetlenül a durranás után a házat környező kertből egy kiáltás hallatszott, arra pedig valami súlyos test esése. A bérlő a kertbe szaladt, s rémületére ott találta egy diófa alatt 13 éves fiát, ki az iskolaszüneteket szüleinél töltötte, véreben elterülve. A golyó nem a keselyűt, hanem őt találta, s agyába furódott, úgy hogy a fiu egy-két perc múlva meghalt. A szerencsétlen gyermek ugyanis a háztetőn volt, s onnan zuhant alá a kertbe. Alig, hogy a kétségbeesett szülők bevitték hulláját a szobába, a ház födele is hová nyilván a töltés esett, tüzet fogott, mely a lakházat is fenyegette, s a csak szerencsére épen otthon levő béresek akadályozhatták meg tovaterjedését.

— Egy nagy terv foglalkoztja Olaszország régészeit és másféle tudósait Uj mederbe akarják vezetni a Tiberist, hogy eddigi ágyát kikutathassák. Tudva van ugyanis — a történelem adataiból — hogy a hajdani Róma lakossága e híres folyóba temeték kincseit, midőn veszedelem fenyegette; a népszeretlen császárok szobrai s az idegen istenek alakjai: nem is szólva a Ripa Grande mellett elsüllyedt hajókról, melyek a hódítás zsákmányai-val rakodtan tértek haza. Ezen ősi vagythonhoz szeretne jutni az archeolog és művész világ, melynek tervét oly helyesléssel fogadta a tudományos Anglia is, hogy a Times egyik írója, már reményli látni, miként ássák fel a félrevezetett Tiberis ágyából azon hétágu arany gyertyatartót is, melyet Titus vitt el a jeruzsálemi templomból.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. szept. 18-ik és következő napjain a következő ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

I. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Binder Mihály.

Sándor Gusztáv Krasser Regina ellen szerződés teljesítése. Horváth Juliánna hagyatéka Neckel Polixena e. Tetulia Juon és társa, Puscariu Stana e. zárlat i. Tirhenia Juon és társa, Komsia Juon és társa e. kiszakítás i. Magyarosi János Hunyadi János e. szerződés teljesítése i.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly.

Brezai P. János, mint Brezai Mária gyámja, Czikerdelián János e. atyaság elismerése és gyermektartás.

Nemes János, mint Popa Anna gyámja, Popa Vazul és társa e. fekvőségek kibocsátása i. Wéber Mihály Lészai Dániel és társa e. birtokhábor. i. László Ignác, Petreszk Simon e. sommás visszahelyezés i. Hetasch József, Taglicht Sámuel e. egy 100 fős hiteljegye visszaadása iránt. Makrai Eszter Makrai Lászlóné e. sommás visszahelyezés i. Juon Filip Juon Paraschiva e. lakásjog megszüntetése i. Albuleszk János Reduez Mihály e. tulajdon per. Klein Salamon Krisán Simino és társa e. 258 ft i. Boheczel Mihály és társa Simborán György e. birt. háb. Ansübel Miksa Baumgart Lipót e. váltóper.

Előadó k. t. b. Lészay Lajos.

Faragó István Szilágyi István e. kárpótlás kiutalása i. Goll és társa gr. Bethlen Lajos e. ugyanazért. Ugyanazoknak a gróf Bethlen Lajos esődtömege e. 20000 frt i. Joásó István gr. Kun Farkas e. felhívásos pere. Simon Mihály Kuk Gligor és társa e. 246 frt i. Sebesianu József özv. Gulának Jánosné e. sommás visszahelyezés i. Pap Sándor Pap Dochia e. egy darab szántóföld i. Magyar Juon Moldován Nasztasia e. zálogos birtok kibocsátása i. Tabuskánu Juon Sireganu Laciánu e. fekvők átadása i. Gr. Haller Józsefnek gr. Haller Ferencz e. zárlati ügye.

Előadó k. t. bíró Déési Farkas.

Grünfeld Sámuel Sterin Constantin és társa e. elsőbbségi igény i. Gr. Toldi Lajos örökösének urbéri kárpótlási kiutalása i. Horváth Ferencz Balog Mihály e. 153 frt 28 kr. i. Beckert Katalin hagyatéka Beckert András hagyatéka e. Kovács János id. Szigyártó András e. haszonbéri felmondás i. Heresága Györgye Oniga Todor e. csere-felbontás. Komán Jakab és neje Koréh András e. 30 frt i. Heisinger György Sebesi Albert e. szerződés teljesítése. Molnár Sándor Makkai Sámuel és társa e. pere. Mendel Mihály Vorka Sztéfán e. sommás visszahelyezel iránt.

Előadó k. t. pótbíró Dósa Miklós.

Szabó György Zakariás Ignác és Gáspár József e. kiszakítás i. Deési Ferencz Istvánfi András e. 329 frt 98 kr. i. ügyvédi illetmény i. Imre István Bartha Miklós hagyatéka ellen 308 frt s járuléka i. Mikó Ferencz és társa i. Mikó István és Merza Zakariás e. adásvevési szerződés érvénytelenítése i. Varga Sámuel Vitéz Gergely e. egy szántó föld kibocsátása i. Deési Ferencz Jehndrich N. e. 299 frt 65 kr. kártérítés i. Kopitinszky Antal esődtömegének Kinity István e. 200 frt s járuléka i. Lupsa Péter Ifj. gr. Bethlen Gábor e. 3600 frt hátralék nyugdíj megfizetése i.

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal.

Gubesch Mihály Zaller Mano e. 46 frt iránt Fridi Julis Daczó Károly e. szolgálatibér megfizetése i. Libánfalvi g. n. e. egyházmegye Gliga Jakab e. 102 frt 22 kr. i. Gáspár Lászlóné Jenea Helena e. zárlat i.

Előadó k. t. bíró Dósa Dániel.

Venczel György Barta Mihály e. egy koszló iránt Szotyori Dánielné Pünkösti József e. fekvőségek s pénz beszámítása i. Lőrincz Mihály Páll Jánssné e. tulajdon kereset. Mosa József s társa Vajda Péter s társa ellen keresmejog i. Forró Agnes Incze János e. ingóságok kiadása Bede Antal Bede Anna s társa ellen végrendelet megsemmisítése i. Rigó Frigyesnek Özv. Rácz Jánosné e. 600 frt és járuléka i.

(Vége köv.)

A szerkesztő nyiltpostája.

E. Sándor urnak helyett; Inditvánvát helyeseljük, jövő számunkban némi kis módosítással adni fogjuk. J. J. urnak helyett: Czikke rendelkezésére áll szollásunkon. Hangasalji: most inkább mint valaha!

Bécsi tőzsdei árkelet.

(sept. 15.)

5% metallique	58.80
5% nemz. államkölesön	68.75
1860. államkötvény	98.10
Bankrésztvény	765.—
Hitelrésztvény	290.50
London	117.65
Ezüst	118.75
Arany	5.70
Napoleon arany	9.45 ^{1/2}
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.25
„ „ „ temesi	76.—
„ „ „ erdélyi	76.—
„ „ „ horvát-slavon	86.25

Felelős szerkesztő: RAPOLTY KÁROLY.

Sz. 3801. 1871.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely sz. kir. város közönsége részéről köztudomásra juttatik, miszerint a főmeltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 18423. sz.

alatt tisztelt engedélye folytán a Maros folyam II-ik ágán építendő nagyhid kiépítése fölött f. év augusztus hó 16-án kihirdetett árlejtés nem sikerülvén, a városi képviselő testület egy újabb árlejtés megtartásának határidejéül folyó év **september hó 30-ik napját tűzte ki**, miről vállalkozni kívánok azon figyelmeztetéssel értesíttetnek, miszerint a felkiáltandó 10596 frt 59 kr. összeg 5%-át minden árlejteni kívánó a bizottság kezéhez letenni köteles. — A nem helybeliek vállalkozási képességükről, erkölcsi és politikai maguk viseletéről hiteles bizonyítványt előmutatni tartoznak.

Megjegyeztetvén, hogy az előmérésben kijelölt ezen hid építéséhez cserfát díj nélkül, a eserefa deszkákat pedig az előmérésben megállított ár mellett a városi közönség szolgáltatja ki.

Az árlejtési föltételek, rajz, előmérés a tisztiháznál hivatalos órákban a főjegyzői irodában előlegesen is megtekinthetők.

Szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok a szóbeli árlejtés megkezdése előtt elfogadtatnak. M.-Vásárhely, 1871. augusztus 30-án.

A városi Tanács.

(73)

2—3

Pályázati hirdetés.

A maros-ludasi felekezeti nélküli iskola tanítói állomásra, melylyel 400 frt évi fizetés jár, s jövő hó 1-én elfoglalható.

Okmányok, folyamodványok, melyekből pályázó kora, tanulmányai, de különösen a hazai nyelvek tökéletes birása kitünjenek, e hó 25-ig ezen iskolaszékhez beadandók.

A „maros-ludasi iskolaszéknek“ september 10-kén 1871. tartott üléséből.

Hantz Pál,

elnök.

Szabó Sándor.

(77)

1—2

jegyző.

P á l y á z a t.

A maros-vásárhelyi ujonan állított (6 osztályú) polgári iskolának két alsó osztálya f. évi november hó 1-én megnyitandó levén, ahoz két rendes tanári állomásra u. m. 1.) a nyelvtanári, 2.) a mennyiségtanári tanszékekre 1000—1000 frt évi fizetéssel, ötödéves 100—100 forintnyi fizetésjavítással s megfelelő nyugdíjjal, ezennel pályázat nyitattik.

A pályázni kívánók figyelmeztetnek, miszerint Maros-Vásárhely, szab. kir. város iskolaszékéhez közvetlenül intézendő, sajátkezűleg irt folyamodványokat, — melyekben életkoruk, vallásuk, végzett tanulmányaik, jelenlegi hivatalos állásuk, s a magyar nyelvnek, mint tannyelvnek irodalmilag alapos tudása okmányokkal igazolandó, minősítvényi táblázattal ellátva Maros-Vásárhely, szab. kir. város iskolaszékéhez czimzetten posta útján, poste restante, folyó évi október hó 8-ig küldjék be.

A gymnasiumi, vagy realtanodai tanári pályán sikeresen és huzamosb idő óta szolgáló pályázóknak mások fölött előny adatik.

Maros-Vásárhelyt, 1871. september 10.

Az iskolaszék megbízásából kiadta:

P a á l G y u l a.

az iskolaszék jegyzője.

(74)

2—3

Figyelmeztetés. Gombos „erősítő-italára“

a földbirtokosokhoz és iparosokhoz.

Miután a munkások mezei s egyéb munkák közben többféle okokból **cholerát hasmenést**, vérhást, görcsöt, hányást, hideglelést szoktak kapni, mi őket rendszeren hosszú időre munkaképtelenné teszi: üdvös leend tudomásukra hozni, hogy mind azon bajokat.

Gombos erősítő-itala

által oly gyorsan lehet megszüntetni, hogy a szenvedőt még a munka színhelyéről sem kell eltávolítani. — Megelőzőleg szeszes italok helyett **naponként** két kanállal adva, a munkást ép erőben lehet megtartani.

Maros-Vásárhelyen raktár: Borsodi De-meter Lajosnál. (72) 3—16

Nyomatja Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt, az ev. ref főiskola gyorssajtóján 1871.